

Maria Aranburu

*Urretxu,
Gipuzkoa
(1914-2008)*

Aurkibidea

Biografia

Gerra baserrian jaio zen. Labeagako mojekin ikasi zuen denboraldi batez, baina laster jarri zen umezain Urretxuko sendi batean. Ondoren Azkoitiko Zalduntxoan jauregira joan zen lanera, Hurtado de Mendozatarren jauregira, protokoloa eta zeremoniak nagusi ziren etxera. Ramon Soralezarekin ezkondu zen, eta Urretxun bizi izan dira.

Zintak

URR-016

- **Proiektua:** Gure Nagusiak - Urola Garaia: Mende bat iruditan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Bereziartua, Joxe Manuel "Bere"
- **Data:** 2006-01-01
- **Iraupena:** 58 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Etxazarra, Ainhoa
- **Emalea:** Bereziartua, Joxe Manuel "Bere"

Pasarteak

1. Agustina 'La coja' maistra

- **Erref:** URR-016/002
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:00:56. **Bukatu:** 00:02:05

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

Mojenean ikasi zuen, baina lehenengo Agustina 'La Coja' maistrarekin ibili zen. Baserrian jaio zen Maria, baina zazpi urte zituela joan ziren kalera. Aita fabrikari hasi zen lanean.

2. Gazterik umezain

- **Erref:** URR-016/005
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:04:58. **Bukatu:** 00:06:26

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Oso gazterik hasi zen umezain. Haurdun zegoen emakume bati egiten zizkion errekaduak eta umea edukitzen zuenean bera zaintzen geratzeko izan zen. Baina, emakume hura hil egin zen erditzean. Hala ere, umea zaintzen geratu zen Maria.

3. Hurtado de Mendoza familiaren neskame

- **Erref:** URR-016/007
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:09:22. **Bukatu:** 00:11:59

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Lehenengo Urretxun egon zen neskame eta gero Aizkoitira joan zen, Hurtado de Mendoza familiaren etxera. Lau urte egin zituen bertan.

4. Mahaia zerbitzatzen

- **Erref:** URR-016/008
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:11:59. **Bukatu:** 00:14:04

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Donostiako kondesa bat etortzen zitzaien Azkoitiko etxera bazkaltzera urtean behin. Ondo jantzita joan behar izaten zuten: zapatilak, eskularruak eta amantala. Zerbitzatzeko modua asko zaindu behar izaten zuten. Mahaia prest zegoenean ondokoa esan behar izaten zuen: "los señores están servidos".

5. Gerran etxea arakatu zutenekoa

- **Erref:** URR-016/009
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:14:04. **Bukatu:** 00:16:49

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Gerra Azkoitiko etxean pasatu zuen, neskame. Behin, etxea arakatzera sartu ziren. Geratutako kontaktzen du.

6. Zigorrak erromerian dantza egiteagatik

- **Erref:** URR-016/011
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:17:54. **Bukatu:** 00:19:57

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Urretxuko frontoian egiten zuten erromeria. Urretxukoa amaitzen zenean Zumarragakoa hasten zen. Dantza askea eta lotua egiten zuten, baina apaizari ez zitzaion gustatzen eta zigortu egiten zituen.

7. Tarteka Hotel Urolan mahaiak zerbitzatzen

- **Erref:** URR-016/013
- **Iraupena:** 0:03:11. **Hasi:** 00:21:54. **Bukatu:** 00:25:05

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Hotelak eta pentsioak
- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Artisauak

Laburpena:

Gerra amaitu zenean bueltatu zen Urretxura. Orduan otzara fabrikari hasi zen

lanean. Zenbaitetan, mahaiaik zerbitzatzeko joateko baimena hartzen zuen fabrikari. Hotel Urolan ere egon izan da Maria mahaiaik zerbitzatzeko.

8. Iruñara ezkon-bidaian

- **Erref:** URR-016/017
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:28:54. **Bukatu:** 00:31:05

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Hiru urtez ibili zen senarrarekin ezkondu aurretik. Urretxuko elizan ezkondu ziren, Don Juan apaizarekin. Iruñara joan ziren ezkon-bidaian.

9. Gizona treneko paketeak banatzen

- **Erref:** URR-016/019
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:32:07. **Bukatu:** 00:34:30

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Senarrak tren-geltokian egiten zuen lan, trenean zetozen paketeak banatzen. Zaldiarekin eta gurdiarekin ibiltzen zen. Kanpoko jende ugari egon zen orduan herrian eta pakete asko jasotzen zituzten.

10. Kanpoko jendea etxean apopilo

- **Erref:** URR-016/023
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 00:41:49. **Bukatu:** 00:45:13

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Sasoin batean, kanpoko jende ugari etorri zen herrira. Herritar batzuek apopilo hartzen zituzten etxean.

11. Bareak batu behar baratzean

- **Erref:** URR-016/027
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:52:14. **Bukatu:** 00:53:18

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Alkortarenean neskame egon zenean, baratzekeo bareak batu behar izaten zituen. Batutako erakutsi egin behar izaten zuen.

12. Etxeko morroia

- **Erref:** URR-016/029
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:54:23. **Bukatu:** 00:56:26

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Gerra garaian miseria handia zegoen. Sasoi hartan, mutil kozkor bat hartu zuten morroi baserrian. Aurreko etxean, sukaldeko harrian egiten omen zuen lo mutil hark. Behin, gari meta bi erre zituen nahigabe.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-04-12

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com